

JAARVERSLAG 2017

Het verhaal van de veranderende bibliotheek

Onze bibliotheek heeft in 2017 verder gewerkt aan de ontwikkeling van 3 thema's die het kernproces vormen. Deze 3 kernthema's, te weten, Iedereen doet mee, Jeugd en Onderwijs en Cultuur zijn gelinkt aan de Provinciale Programmalijnen, de Wet op het Bibliotheekwezen en aan de opdracht van de gemeente om in 5 kernen aanwezig te zijn. Wij dragen bij aan de maatschappelijke cohesie in de kernen door ons nauw te verbinden met de Kulturhusen en het kulturhusconcept met hart en ziel uit te dragen. Dat concept zegt dat een kulturhus van en voor de bewoners is. Daar vinden activiteiten plaats, is er ontmoeting en uitwisseling, wordt er kennis gedeeld en informatie verstrekt. Kortom de bibliotheek heeft als kerndoel het verschaffen van toegang, voor iedereen, tot kennis en informatie. En dat strekt zich uit van het geven van cursussen en trainingen tot culturele activiteiten. De bibliotheek is een ontmoetingsplek voor jong en oud.

Lenen en lezen, het bevorderen van lezen en het plezier hebben in lezen, vormt een belangrijke ondersteunende pijler onder al onze activiteiten.

Iedereen doet mee!

De bibliotheek wil graag dat iedereen mee kan doen in onze snel veranderende samenleving. In de bibliotheek kun je werken aan noodzakelijke basisvaardigheden die bijdragen aan een zelfredzaam bestaan. Deze basisvaardigheden zijn niet alleen taal (laaggeletterdheid) en digitaal (cursussen) maar ook sociaal, cognitief en kritisch. Dat wat je nodig hebt om werk te zoeken en te vinden, hoe je met geld omgaat en hoe gezondheid bevorderd wordt.

Wat heeft de Bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen in 2017 gedaan om mensen op weg te helpen met het verkrijgen van deze basisvaardigheden?

Actieplan laaggeletterdheid 2017-2018

Verstevigde taalsamenwerking

In Dalfsen is in 2017 gewerkt aan de uitvoering van het Actieplan Laaggeletterdheid 2017-2018. Uit de analyse die voorafgegaan is aan de totstandkoming van het actieplan bleek dat vooral het vinden, signaleren van laaggeletterden (met name NT1'ers¹) en het doorverwijzen aandacht nodig heeft. Een versteviging van de samenwerking rondom laaggeletterdheid was gewenst.

De Bibliotheek heeft het voorzitterschap van de werkgroep Laaggeletterdheid in 2017 opgepakt. In totaal is de werkgroep in 2017 3 maal bijeen geweest. Vertegenwoordigers van de gemeente Dalfsen, Stichting Lezen & Schrijven, het Taalpunt, Startcollege Landstede, Landstede Welzijn en Deltion College hebben deelgenomen aan de werkgroepoverleggen.

Vanuit de Bibliotheek zijn in 2017 gesprekken gevoerd met de Gemeente Dalfsen, Saam Welzijn, GGD IJsselland, Humanitas, Noggus en Noggus en Luinstra Water Management. Afhankelijk van de opstelling en behoeften van de organisatie is gekeken op welke manier de organisaties een structurele bijdrage kunnen leveren aan de signalering en aanpak van laaggeletterdheid. Dit heeft tot vervolgspraken geleid met de gemeente Dalfsen, Saam Welzijn, de GGD en Humanitas.

De gemeente Dalfsen heeft toegezegd om een pilot te starten met de invoering van de taalmeter in 2018. Eerste stappen daartoe zijn gezet in 2017. Voor medewerkers van de bijna gefuseerde

---

¹ NT1 betekent Nederlandse als eerste taal, moedertaal

welzijnsinstellingen is een presentatie gehouden over laaggeletterdheid. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over vervolgstappen in 2018. Met GGD IJsselland heeft een breed overleg plaatsgevonden met regionale en lokale GGD vertegenwoordigers, Stichting Lezen en Schrijven, Bibliotheek Salland en Bibliotheek Dalfsen. Doel van het overleg was om te bespreken op welke manier de GGD een structurele rol kan spelen bij de signalering en aanpak van laaggeletterdheid. De GGD ziet de aanpak van laaggeletterdheid als een belangrijke stap in het verkleinen van sociaal economische gezondheidsverschillen. Dit thema heeft GGD IJsselland regionaal opgepakt. In 2018 zal gekeken worden hoe dit praktisch en lokaal vorm gegeven kan worden door te kijken hoe binnen de JGZ de signalering en doorverwijzing van laaggeletterde NT1ers verbeterd kan worden. Met Humanitas is afgesproken dat er in 2018 een presentatie wordt gegeven voor het team vrijwilligers in de gemeente Dalfsen. In 2017 heeft een medewerker van de Bibliotheek, naast de taalpunt coördinator, een train-de-presentator training gevolgd van Stichting Lezen en Schrijven.

In 2016 waren er 0 NT1'ers in beeld bij het Taalpunt van de bibliotheek. In 2017 zijn 5 NT1'ers doorverwezen naar het Taalpunt.

Taalpunt

Naast aandacht voor signalering en doorverwijzing van NT1'ers wordt er in de gemeente Dalfsen ingezet op taalondersteuning van NT1'ers en NT2'ers². De taalpuntcoördinator van het Taalpunt van de Bibliotheek heeft in 2017 20 taalcoaches getraind. Eind 2017 waren 72 getrainde taalcoaches actief als coach van 97 taalvragers, waarvan 5 NT1 en 92 NT2. De taalcoaches worden begeleid en ondersteunt door de taalpuntcoördinator. In 2017 is naast het wekelijkse spreekuur in Dalfsen ook een wekelijks spreekuur in Nieuwleusen gestart.

In samenwerking met SWOL en verschillende kerken heeft het Taalpunt in 2017 een bijdrage geleverd aan het taalcafé in Dalfsen en een nieuw taalcafé opgezet in Nieuwleusen. Daarnaast zijn er in 2017 nog 2 taalgroepen wekelijks bijeen gekomen in Dalfsen onder begeleiding van een taalcoach. In 2017 zijn ook de eerste afspraken gemaakt over de start van groepsgewijze begeleiding in Lemelerveld.

In de gemeente Dalfsen wordt ook aandacht besteed aan taal in combinatie met oriëntatie op de arbeidsmarkt. Landstede Startcollege geeft cursussen arbeidsoriëntatie met taalondersteuning. Op kleine schaal wordt door het Taalpunt ook een bijdrage geleverd aan taal in combinatie met oriëntatie op de arbeidsmarkt door middel van taalcoaching on the job en de inzet van een taalcoach tijdens het ONA traject. Tijdens een intervisiebijeenkomst voor Taalcoaches is in het bijzonder aandacht besteed aan het ONA traject.

Week van de Alfabetisering

In de week van de Alfabetisering is, in samenwerking met Green Shoes, een taalwandeling door Dalfsen georganiseerd voor taalcoaches en hun taalvrager. De wandeling werd afgesloten met een quiz en een drankje in het PlusCafé van de Trefkoele+. Er vond een leuke en inspirerende uitwisseling plaats. Verschillende kranten hebben aandacht besteed aan deze activiteit en aan de Week van de Alfabetisering.

Daarnaast is er in de Week van de Alfabetisering in samenwerking met het Mama Café een bijeenkomst georganiseerd over interactief voorlezen.

---

² NT2 betekent Nederlands als tweede taal

Sterker op digitaal vlak

Op weg geholpen worden in Tabletcafé

In 2017 zijn 18 mensen verder geholpen in het Tabletcafé in Oudleusen. Ook zijn er, in samenwerking met de Senioren Computerclub Dalfsen en Landstede Welzijn, inloopspreekuren en themasessies georganiseerd, o.a. over Zorgverzekering en Windows 10. Voor de themasessies waren 24 belangstellende deelnemers.

Starten met Klik & Tik en je verdiepen met Digisterker

Met de cursus Klik & Tik kan iedereen zijn digitale vaardigheden verbeteren. De cursus is speciaal gemaakt voor mensen die geen of heel weinig kennis en ervaring hebben met de computer en het internet. De cursus Digisterker leert mensen werken met de elektronische overheid.

In 2017 hebben 51 mensen de cursus Klik & Tik gevolgd en 16 mensen de cursus Digisterker. De cursussen zijn zowel in Dalfsen als in Nieuwleusen gegeven.

Samenwerking met de Belastingdienst

In 2016 is er landelijk een convenant gesloten tussen bibliotheken en de belastingdienst. Bibliotheek Dalfsen biedt in het kader van dit convenant veilige pc's en printfaciliteiten en het cursusprogramma Klik & Tik en Digisterker. Ook is er lokale afstemming met maatschappelijk partners over het aanbod in Dalfsen wat betreft ondersteuning bij belastingaangifte.

De Bibliotheek als hulp om de hoek, de Infopleinen

In mei 2017 is de Bibliotheek gestart met het project Infopleinen. Het project is een initiatief van de 3 welzijnspartijen in Dalfsen, Landstede Welzijn, SWOL en SMON (nu Saam Welzijn), en de Bibliotheek. Doel van het project is vroegtijdige signalering van mogelijke ondersteuningsbehoeften, het bieden van de juiste informatie en/of begeleiding zodat complexe zorgsituaties worden voorkomen. Hiervoor worden in de drie kernen Dalfsen, Nieuwleusen en Lemelerveld in de Bibliotheek in de Kulturhusen infopleinen ingericht waar je met allerlei vragen omtrent zorg en welzijn terecht kan en warm wordt doorverwezen.

Voor het slagen van het project is de samenwerking tussen verschillende maatschappelijke partijen essentieel. In 2017 is voornamelijk gewerkt aan het opbouwen van relaties. Er zijn gesprekken gevoerd met verschillende zorg- en welzijnsinstellingen en de kulturhusen. Ook is er een stuurgroep en een werkgroep opgericht. Een projectdefinitie is geformuleerd en eerste stappen zijn gezet voor de inrichting van de infopleinen. Daarnaast is er een projectaanvraag ingediend bij en gehonoreerd door de Koninklijke Bibliotheek om naast de fysieke infopleinen een digitaal infoplein te ontwikkelen. Het doel van het digitale infoplein is door middel van digitale oplossingen ondersteuning te bieden aan professionals en vrijwilligers van de fysieke infopleinen, zodat zij de burgers van Dalfsen kunnen ondersteunen bij hun hulpvraag en "warm" kunnen doorverwijzen.

Het project infopleinen is geaccepteerd als één van de pilots van het landelijke project Ondersteuning Passend Zorgaanbod (OPaZ) van het Ministerie van VWS en als zodanig door de projectleider gepresenteerd tijdens de landelijke dag basisvaardigheden van de Koninklijke Bibliotheek.

Door een afgeketste fusie van de Bibliotheek en het vertrek van de directeur en een fusie van de welzijnspartijen is in nauw overleg met de gemeente besloten om de start van de infopleinen te verschuiven naar 2018.

Jeugd en onderwijs

Lezen moet vooral leuk zijn! Dat zorgt voor een toekomst waarin taalvaardigheid een vanzelfsprekendheid is. Ook culturele activatie is van belang voor een sterke samenleving. De Bibliotheek heeft in 2017 invulling gegeven aan verschillende taalstimuleringsprogramma's voor kinderen en meer zichtbaarheid gegeven aan cultuur.

Je kan niet vroeg genoeg beginnen: Boekstart

Met enthousiasme lezen vrijwilligers maandelijks voor aan de allerkleinsten in Dalfsen, Nieuwleusen en in Lemelerveld waar Boekstart ook gestart is. Naast Boekstart zijn er ook maandelijkse inloopvoorleesuurtes georganiseerd.

De VoorleesExpress

20 weken lang leest een vrijwilliger een uur voor bij een gezin dat daarvoor is aangemeld. De VoorleesExpress is een leesbevorderingsprogramma voor gezinnen met kinderen van twee tot acht jaar. In 2017 heeft het VoorleesExpress team opnieuw heel goed gedraaid met vier coördinatoren en een grote club vrijwilligers. In het gemeentehuis van Dalfsen is zes weken lang een foto-expositie over de VoorleesExpress getoond.

De Bibliotheek op school

In 2017 zijn zes scholen locatie voor de Bibliotheek op school. De leerlingen in alle groepen hebben aan verschillende leesbevorderingsactiviteiten meegedaan zoals toneellezen, genres ontdekken en boekintroductie.

De leukste en belangrijkste leesbevorderingsactiviteiten 2017 op een rij

In 2017 vond de eerste editie van het Schrijversfestival plaats. Harmen van Straaten kwam in de bibliotheek in Lemelerveld en in Nieuwleusen. De leerlingen van groep 7 van de vier deelnemende scholen kwamen op bezoek bij de schrijver. Hij las voor, liet de leerlingen voordragen en leerde ze illustraties maken.

Nederland leest junior: Cyberboy

Nederland leest heeft ook een junior editie bij hetzelfde thema. In 2017 was dit Robotisering. Verschillende scholen hebben in groep 7 en 8 het boek Cyberboy gelezen. De bibliotheek kwam het boek introduceren in de groep waarbij er werd voorgelezen en er gediscussieerd werd over stellingen bij het thema.

Nationale voorleesdagen

Tijdens de Nationale Voorleesdagen hebben de peuters genoten van een voorstelling van poppentheater Peterselie. De voorstelling is gemaakt bij het prentenboek van het jaar: De kleine walvis.

Cultureel Café Dalfsen weer goed bezocht

Het Cultureel Café Dalfsen (CCD) is sinds 30 september 2016 onderdeel van de Bibliotheek. Het CCD verzorgt concerten en lezingen over uiteenlopende onderwerpen als muziek, beeldende kunst en literatuur. In 2017 zijn zeven voorstellingen georganiseerd. Onder andere Jan Brokken en Merlijn Kerkhof waren te gast. Ook heeft er weer een prachtig concert van Meesters en Gezellen plaats gevonden in de Grote Kerk. Het Cultureel Café wist in 2017 met haar enthousiaste vrijwilligers en prachtige programma's wederom veel mensen te boeien.

Overige activiteiten in de Bibliotheek

In 2017 hebben nog veel verschillende andere activiteiten plaatsgevonden in de bibliotheken in de verschillende kernen. Hieronder een paar voorbeelden:

- E-book spreekuur in de Bibliotheek Dalfsen en Nieuwleusen
- De Cultuurmakelaar heeft het afgelopen jaar meerdere goed bezochte spreekuren in de Bibliotheek in de verschillende kernen gehouden
- De Week van de Amateurkunst is geopend in de Bibliotheek Dalfsen met een fotowedstrijd
- Een opruimcoach heeft spreekuur gehouden in de Bibliotheek Dalfsen
- Een workshop persbericht schrijven en een workshop spotify zijn gegeven in de Bibliotheek Dalfsen
- In de Bibliotheek Oudleusen is maandelijks een breicafé
- Een workshop kerststukjes maken en een workshop mandala's tekenen in de Bibliotheek Oudleusen
- In Hoonhorst maakt de bibliotheekmedewerker deel uit van de activiteitencommissie van het Anjerpunt. Vanuit deze commissie zijn verschillende activiteiten georganiseerd.

De Online Bibliotheek wint terrein

Tegenwoordig is elke organisatie online te vinden, natuurlijk ook de Bibliotheek. De Bibliotheek speelt in op de veranderende samenleving door online e-books en cursussen aan te bieden. Leden kunnen daarnaast online reserveren en via de app de bibliotheekzaken regelen.

Ledenaantallen

Vestiging	2016	2017
Dalfsen	3.525	3.243
Nieuwleusen	2.874	2.580
Lemelerveld	1.356	1.251
Oudleusen	273	268

Uitleningen

Vestiging	2016	2017
Dalfsen	127.881	120.196
Nieuwleusen	133.258	123.241
Lemelerveld	56.334	50.931
Oudleusen	13.284	13.030

Ledenaantallen en uitleningen e-books

Bibliotheek	Aantal accounts 2016	Aantal accounts 2017	Aantal geleende e-books 2016	Aantal geleende e-books 2017
Bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen	731	959	6.997	8.208

Organisatie & Bestuur

Om onze doelstellingen goed uit te dragen is in 2016 en 2017 gewerkt aan de totstandkoming van een fusie met andere bibliotheken. Helaas heeft dit niet geleid tot het gewenste en verwachte resultaat. De Bibliotheek is samen met bestuur en gemeente aan de slag gegaan om de richting opnieuw te bepalen. De verankering in de kernen van de gemeente Dalfsen om maatschappelijke betrokkenheid te bevorderen, met als doel dat iedereen meedoet in onze gemeente, is en blijft het belangrijkste aandachtspunt. De Bibliotheek is de ontmoetingsplaats voor iedereen waar kennis en informatie gehaald, en gebracht, kan worden. Een gastvrije ruimte waar iedereen welkom is.

Statutaire naam Stichting Openbare Bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen

Directeur Frederique Westera / Anke Bruggeman

Bestuur Dirk Brugman, voorzitter
Yvonne te Woerd, secretaris
Dick ten Klooster, penningmeester
Henk van 't Hag
Pieter-Jan van Zanten

Vestigingen de Bibliotheek Dalfsen
de Bibliotheek Nieuwleusen
de Bibliotheek Lemelerveld
Anjerpunt Hoonhorst
de Bibliotheek Oudleusen

Telefoon 0529432413

E-mail info@bibliotheekdalfsen.nl

Website www.bibliotheekdalfsen.nl

Facebook www.facebook.com/biebdalfsen/

Twitter <https://twitter.com/biebdalfsen>